Pobožnost křížové cesty

Poučení o křížové cestě našeho Pána Ježíše Krista

Dle ústního podání byla pobožnost křížové cesty již u prvních křesťanů zavedena, bydlících tehdy v Jeruzalémě, kteří místa utrpením Spasitelovým posvěcená navštěvovali a ctili. Za doby sv. Jeronýma přicházeli nesčíslní věřící ze všech končin země, a navštěvovali u vroucí pobožnosti Kalvarii. Že však nebylo možné všem křesťanům tak dalekou pouť do Jeruzaléma podstoupiti, za tou příčinou zavedli ctihodní otcové ze řádu sv. Františka křížovou cestu v chrámech, postavivše čtrnáct obrazů neb zastavení, jež pak s věřícím lidem rozjímali a ctili. Tak povstala ona pohnutlivá a spasitelná pobožnost křížové cesty, která nyní po celým světě katolickém jest rozšířena. Největší a nejzbožnější papežové pobožnost tuto schválili a mnohými neplnomocnými i plnomocnými odpustky obdařili.

Konej tedy i ty duše křesťanská tuto pobožnost často, zvláště v svatopostním čase a rozjímej utrpení Spasitele tvého, vezmi si je k srdci a zajisté mnohého a velikého prospěchu pro duši svou nabudeš.

Dobrý úmysl před pobožností křížové cesty

Ježíši můj, můj Prostředníku a Vykupiteli, s city nejvroucnější soustrasti a nehlubší zkroušenosti a lítosti nad hříchy se v duchu vydávám na ona svatá místa, po kterých jsi při svém přehořkém umučení kráčel a která jsi krví svou skropil. Chci cestu tu konati s týmž dobrým úmyslem, s jakým ji tak mnohé tisíce svatých a zvlášť tvá přesvatá matka konaly a obětuji pobožnost tuto na oslavení tvého Otce nebeského, bych tím vroucí lásky k tobě a milost pravého pokání a polepšení dosáhl.

Ježíši, můj Božský učiteli! míním nyní rozjímati, po jak bolestné cestě mnes předešel do nebe. Tvůj svatý Duch osvět a posilň mne, abych vstoupil v šlápěje tvé a věrně tebe v životě i smrti následoval, tak abych někdy blaženě skonati, k tobě přijíti a s tebou i se všemi vyvolenými se mohl radovati na věky. Amen.

Příprava

Ó hříšníče povstaň, pojď, provoď Ježíše. Pojď, v duchu pokory srdce své připravuj! U každém zastavení viz Božího syna, kterak opustil trůn, by trpěl za tebe!

Zastavení první: Ježíš k smrti odsouzen.

V: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě.
R: Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Rozjímání.
Nevinný Ježíš, který nikdy nic zlého nezavinil, jest na smrt, a to na nejohavnější smrt kříže, odsouzen. Aby Pilát držán byl za přítele císaře, vydal Ježíše vůli nepřátel jeho. Té hrozné nepravosti! Nevinnost na smrt odsouditi a Boha uraziti, aby se lidem zalíbil.

Vzdychnutí.
Nevinný Ježíši! Já jsem hřešil, já jsem smrt zasloužil, abych ale byl živ(a), přijímáš ochotně ortel smrti. Kterak mám budoucně živ(a) býti, leč tobě o Ježíši! Dokud se lidem zalíbiti chci, nemohu být i služebníkem tvým. Protož se nechci líbiti lidem a světu, bych jedině tobě se zalíbil(a).

Otče náš atd., Zdráva Maria atd.

V: Ukřižovaný Pane Ježíši Kriste!
R: Smiluj se nad námi!

Zastavení druhé: Ježíš béře kříž na ramena svá.

V: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě.
R: Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Rozjímání.
Když spatřil Ježíš kříž, vztáhl po něm s největší touhou krvácející ramena, objal jej leskavě, políbil srdečně a vložil s radostí na zraněná ramena; a ačkoliv až k smrti zemdlený byl, předce plesal jako rek, cestou běžeti maje. (Žalm 18, 6)

Vzdychnutí.
Mohu býti přítelem Kristovým jsa nepřítelem kříže? Ó sladký, ó dobrotivý kříži! Objímám, líbám, s radostí přijímám tě z rukou Božích. „Vzdáleno budiž ode mne v něčem jiném se chlubiti, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista, v němž mu svět ukřižován jest a já světu.“ (Gal. 6, 14) Bych Ježíši byl(a) zcela tvým, učiň mne soudruhem svého utrpení.

Otče náš atd., Zdráva Maria atd.

V: Ukřižovaný Pane Ježíši Kriste!
R: Smiluj se nad námi!

Zastavení třetí: Ježíš poprvé pod křížem padá.

V: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě.
R: Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Rozjímání.
Nesa těžký kříž na ramenou svých, byl Spasitel náš milý tíží jeho tak přemožen, že bolestně na zem padl. Hříchy naše a nepravosti byly ono nesmírné břímě, které jej na zem porazilo. Lehké a sladké břímě byl mu kříž; těžké však a nesnesitelné břímě hříchů našich!

Vzdychnutí.
Ježíši můj, tys těžké jho hříchů mých nesl a „nepravosti mé jako břímě na tobě spočívaly.“ (Žalm 37, 5) Proč bych neměl i já jho přikázání tvých na se vzíti, aby tak jeden druhého břímě nesl? „Jho tvé jest sladké a břímě tvé lehké.“ (Mat. 11, 30) Proto chci je rád a s radostí na se vzíti a nésti, pokud živ(a) budu. Ty však, ó Ježíši, posilni mne milostí svou, abych více do hříchu neupadl(a).

Otče náš atd., Zdráva Maria atd.

V: Ukřižovaný Pane Ježíši Kriste!
R: Smiluj se nad námi!

Zastavení čtvrté: Ježíš nesa kříž setkal ses matkou svou.

V: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě.
R: Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Rozjímání.
Jak bolestný a žalostný byl to as pohled pro Marii, zarmoucenou Matku, když svého milého Syna, Ježíše, plného krve a ran, uplivaného od zuřivých ukrutných katanů, kříž nésti spatřila? Jak nevýslovné bolesti rozrývaly tu její něžné, mateřské srdce! Jak vroucně žádala sobě zemříti za Ježíše aneb aspoň s ním.

Vzdychnutí.
Ježíši, Maria, milující a trpící srdce! Já jsem příčinou vašich velkých mnohonásobných bolestí. Kéž by mělo i mé srdce podílu na vaší bolesti! Ó Maria, prosím tě pokorně, přijď mi, jsouc pamětliva této přetrpké bolesti, přijď mi při odchodu mém z tohoto světa vstříc se svou mateřskou láskou a přispěj mi přímluvou svou u svého Božského Syna!

Otče náš atd., Zdráva Maria atd.

V: Ukřižovaný Pane Ježíši Kriste!
R: Smiluj se nad námi!

Zastavení páté: Šimon Cyrenejský pomáhá Ježíši kříž nésti.

V: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě.
R: Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Rozjímání.
Šimona z Cyreny přinutili, aby pro nepravosti naše zohavenému a zemdlenému Ježíši pomohl kříž nésti; a ačkoli se tomu vzpírá, přijímá jej Ježíš předc za pomocníka. Jak milá byla by mu bývala pomoc jeho na cestě utrpení, kdyby dobrovolně, bez přinucení byl se k němu připojil! On tě volá: „Vezmi kříž svůj a následuj mne!“ Však zdráháš se, jako Šimon. Jaká hanba! Jenom z přinucení bereš kříž.

Vzdychnutí.
Ó Ježíši, tys řekl: „Kdo kříž svůj na se nevezme a mne nenásleduje, není mne hoden. Hle, abych byl tebe hoden, chci se sám na cestě kříže co průvodčí k tobě se připojiti; chci kříž a utrpení snášeti, které dle svého zalíbení na mne sešleš. V šlépěje tvé chci vročiti, a v trpělivosti vytrvati až do konce života.

Otče náš atd., Zdráva Maria atd.

V: Ukřižovaný Pane Ježíši Kriste!
R: Smiluj se nad námi!

Zastavení šesté: Veronika podává Ježíši potní roucho.

V: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě.
R: Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Rozjímání.
Veronika uctivostí a útrpností jata, podává Ježíši závoj s hlavy, aby jim krví a slinami potřísněný obličej sobě utřel. On však vtisknuv v něj obličej svůj vrací ho. Nepatrná služba, veliká odměna! Jakou pak službu prokazuješ ty, duše má, Spasiteli svému za tak mnohá dobrodiní? Rozpomeň se, lituj svého nevděku a přislib polepšení.

Vzdychnutí.
Ježíši, „čím odplatím tobě; co jsi pro mne učinil“? (Žalm 115, 3) Hle zasvěcuju se zcela službě tvé; obětuji ti své srdce celé a „polož je jako pečeť na ně“ (Can. 8, 6) a vtiskni v ně obraz svůj, abych vždy tebe byl(a) pamětliv(a), a „ty na mne dílo rukou svých zcela nezapomněl.“ (Žalm 73, 19)

Otče náš atd., Zdráva Maria atd.

V: Ukřižovaný Pane Ježíši Kriste!
R: Smiluj se nad námi!

Zastavení sedmé: Ježíš podruhé pod křížen padá.

V: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě.
R: Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

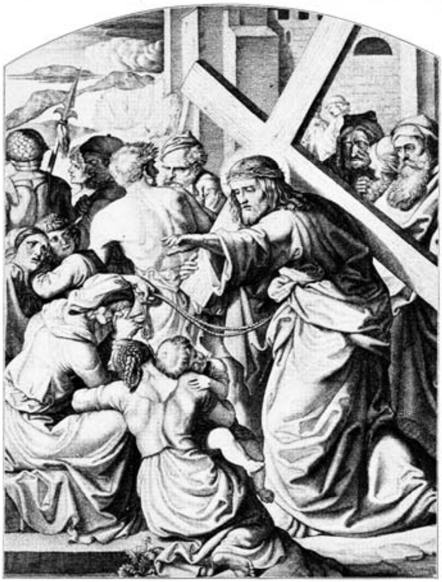
Rozjímání.
Bolesti plný Ježíš podruhé leží pod bříměm kříže, leží na svém nejsvětějším obličeji. Avšak ďábelská vzteklost katanů nedá mu okamžiku pokoje; kopáním a provazy hledí jej ku vstání přiměti. Naše kolikráte opakované hříchy jsou příčinou tohoto pádu; budu i nadále sobě v hříchu libovati?

Vzdychnutí.
Ježíši, smiluj se nade mnou! Podej mi pravici a podporuj mne, abych více v staré hříchy neupadl(a). Vzdáleno budiž ode mne, abych kdy opět vědomě hříchem tebe urazil(a). Řekl jsem a ten okamžik budiž i počátkem: Raději tisíckrát zemříti než jednou hřešiti. Ty, ó Ježíši, posilni mne milostí svou, bez níž nemohu nic, abych předsevzetí své také nezvratně zachovati mohl(a).

Otče náš atd., Zdráva Maria atd.

V: Ukřižovaný Pane Ježíši Kriste!
R: Smiluj se nad námi!

Zastavení osmé: Ježíš napomíná plačící ženy Jerusalémské.

V: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě.
R: Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Rozjímání.
Tyto nábožné ženy pláčí nad trpícím Spasitelem; on však obrátě se k nim praví: „Neplačte nade mnou nevinný ale nad sebou a dětmi svými“ (Luk. 23, 28), plačte na hříchy svými co nad příčinou mého utrpení. Tak tedy plač i ty, duše má; neníť Kristu nic příjemnějšího a tobě prospěšnějšího než slzy prýštící se z kajícnosti na hříchy spáchanými.

Vzdychnutí.
Ó Ježíši, „kdo dá hlavě mé vody a očím mým proudy slz, abych ve dne v noci hříchy své oplakával?“ (Jer. 9, 1) Pro tvé hořké a krvavé slzy prosím tě, dej mi milost bych slzy prolévati mohl(a), učiň srdce mé zkroušeným, by krvácelo, a oči mé nech proudy slzí prolévati, aby tím hříchy mé byly smazány.

Otče náš atd., Zdráva Maria atd.

V: Ukřižovaný Pane Ježíši Kriste!
R: Smiluj se nad námi!

Zastavení deváté: Ježíš po třetí pod křížem padá.

V: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě.
R: Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Rozjímání.
„Ježíš nejopovrženější a nejnižší z lidí, muž bolestí, který zkusil trápení, jež za nás na se vzal a nesl." (Is. 53, 3) Ježíš zavadí na úpatí Kalvarie o kámen a padá po třetí bolestně k zemi. Nebylo by divu, kdyby si nejsvětější hlavu zcela byl rozrazil. Avšak láska jeho neumdlévá, nepodléhá. Jak hrozně těžké musí předc břímě hříchu býti!

Vzdychnutí.
Nejdobrotivější Ježíši, vzdávám ti nevýslovné díky, žes mne tak velikého hříšníka nezavrhl do hlubokostí pekelných, jak bych toho byl(a) mnoho množství kráte zasloužil(a). Roznět ve mně svou milost, bych více do hříchů neupadl(a), nýbrž v dobrém posilněn(a) byl(a) a konečně z tohoto těla smrtelného přešel v úplnou volnost synů Božích.

Otče náš atd., Zdráva Maria atd.

V: Ukřižovaný Pane Ježíši Kriste!
R: Smiluj se nad námi!

Zastavení desáté: Ježíš z roucha svého svlečen.

V: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě.
R: Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Rozjímání.
Milému Spasiteli svlékají z těla, aneb spíše s hrubým násilím trhají roucho jeho. Ach, a s jakými dějem se to bolestmi! S rouchem, které krví s ranami bylo slepeno, strhují také kůži a tak obnovují všechny rány. Roucho mu s těla svláčejí, aby zemřel nahý. Ó jak dobře, jak šťastně bych i já zemřel, kdybych svleknuv starého člověka s jeho skutky s tímto světem se loučil.

Vzdychnutí.
Staň se, Ježíši, staň se, bych svlékl starého člověka a oblekl nového, který stvořen jest dle vůle a zalíbení tvého. Byť to i smyslnosti mé přicházelo za těžké, předc nechci hříšné těla svého šetřiti. Vší marnosti světské sproštěn(a) žádán sobě zemříti, bych věčně s tebou mohl(a) živ(a) býti.

Otče náš atd., Zdráva Maria atd.

V: Ukřižovaný Pane Ježíši Kriste!
R: Smiluj se nad námi!

Zastavení jedenácté: Ježíš na kříž přibit.

V: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě.
R: Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

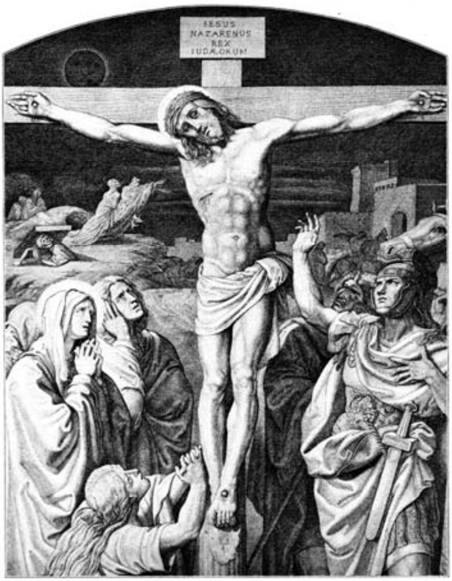
Rozjímání.
Svletše Ježíše z roucha, položí je, ukrutným způsobem na kříž a připevňují jej k němu hroznými hřeby na rukou i nohou. Ó té bolesti, ó té muky! On pak mlčí, protože se tak Otci nebeskému líbilo, on snáší to trpělivě, protože to z lásky ke mně trpí. Duše má, kterak chováš se ty v kříži a soužení? Jak jsi netrpělivá, kterak sobě běduješ!

Vzdychnutí.
Trpělivý a tichý beránku, Ježíši! Zavrhuju a zatracuju všechny své nedokonalosti a netrpělivosti. Ukřižuj Pane tělo mé s jeho žádostmi a nepravostmi. „Zde pal, zde řež; jen na věčnosti mne ušetř.“ (sv. Augustin) Vzdáván se zcela v ruce tvé, ve všem děj se tvá svatá vůle. Jen milosti své mi dopřej, a ta dostačí.

Otče náš atd., Zdráva Maria atd.

V: Ukřižovaný Pane Ježíši Kriste!
R: Smiluj se nad námi!

Zastavení dvanácté: Ježíše na kříži povýšili a on umírá.

V: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě.
R: Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Rozjímání.
Ježíš pní na kříži, zbaven všeho, rananmi pokryt; patř' naň! Viz rány, které z lásky k tobě přetrpěl. Celý zevnějšek jeho jest obraz lásky. Hlava jeho skloněna, by tě políbila; rámě rozpjatá, by tě objala. Kolik ran, tolik rukojmí lásky milého Spasitele. Ó, jak veliká jest láska tato! Ježíš umírá, by hříšník(ce) byl(a) živ(a) a od věčné smrti vysvobozen(a)! Avšak přeběda, jak veliká tato láska, tak veliký i nevděk.

Vzdychnutí.
Nejmilejší Ježíši! Kdo mi dá, bych z lásky k tobě zemřel(a)? Nech mne z lásky k tobě aspoň světu a jeho marnostem odumříti. Ó, jak se mi svět hnusí, když na tebe na kříži pnícího zřím! Přijmi mne, Ježíši, v své otevřené srdce; tvůj chci býti zcela. Nechci žíti, ni zemříti, leč tobě.

Otče náš atd., Zdráva Maria atd.

V: Ukřižovaný Pane Ježíši Kriste!
R: Smiluj se nad námi!

Zastavení třinácté: Ježíše s kříže snímají.

V: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě.
R: Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Rozjímání.
S kříže nechtěl Ježíš za živa sestoupiti, nýbrž chtěl na něm vytvati až do smrti. Když ale skonav měl býti sňat, tu chtěl opět, jako v životě, také v smrti v pannenském lůně své svaté matky spočívati. Buď i ty v dobrých předsevzetích stálý a nestupuj s kříže; „nebo kdo vytrvá až do konce, ten spasen bude“. (Mat 10, 22) Při tom považ, jak čisto musí každé srdce býti, které tělo Ježíše v nejsvětější svátosti oltářní přijmouti chce.

Vzdychnutí.
Ježíši, prosím tě pokorně, nenech mne s kříže svého sejmouti; neboť na něm žíti i zemříti jest přání mé. „Srdce čisté stvoř ve mně Bože“ (Žalm 50), abych v nejsvětější svátosti tvé nejsvětější tělo hodně přijal(a), v tobě setraval(a) a od tebe na věky odloučen(a) nebyl(a).

Otče náš atd., Zdráva Maria atd.

V: Ukřižovaný Pane Ježíši Kriste!
R: Smiluj se nad námi!

Zastavení čtrnácté: Ježíše kladou do hrobu.

V: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě.
R: Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Rozjímání.
Tělo Kristovo kladou do hrobu cizího. Ten, který na kříži neměl, kam by své nejsvětější hlavy položil, nemá na světě ani vlastního hrobu, protože nebyl s tohoto světa. Nejsi ty z něho, an tak na něm lpíš? Straň se světa, utíkej před ním, abys i s ním nezahynul.

Vzdychnutí.
Ježíši, tys mne vyvolil ve světě, co mám v něm ještě hledati? Tys mne stvořil pro nebe, co mám sobě více na zemi přáti, které jsem bohužel tak dlouho přináležel(a)? Pryč, pryč ode mne, světe se svými marnostmi. Na cestě kříže, kterou mi Spasitel můj svými svatými šlépějemi naznačil, chci neumdleně kráčeti, a po nebi, své vlasti se snažiti, kde přebývati a odpočívati chci na věky.

Otče náš atd., Zdráva Maria atd.

V: Ukřižovaný Pane Ježíši Kriste!
R: Smiluj se nad námi!

Modlitba závěreční.

Pane Ježíši Kriste! Ty jsi pravil: „Kdo chce za mnou přijíti, vezmi kříž svůj a následuj mne!“ Hle, následoval(a) jsem Tě krok za krokem na cestě Tvého ukřižování a uvažoval(a) jsem s úctou všecka tajemství Tvého utrpení. Děkuji Ti, za tuto velkou milost a prosím Tě, nenech neskonečné zásluhy svého utrpení na mé duši zmařiti. Okaž svému nebeskému otci své krvácející rány, co zadostiučinění za mé všecky hříchy a poklesky. Obmyj duši mou v Své drahé krvi, a propůjč mi, abych já, jenž jsem na zemi Tebe až na horu kalvárskou následoval, Tebe někdy, jako Svého Vykupitele a Spasitele na svaté hoře Sion, v království nebeském věčně viděti, milovati a chváliti mohl(a). Amen.

Zdroj: Ježíš, Maria a Josef, tři nebeští vůdcové života. Modlitební kniha pro vzdělání katolických křesťanů, k zvláštnímu uctění svaté rodiny, k potřebě v dobrých a zlých dnech. Pro obojí pohlaví. S potvrzením vrchního pastýřství. Tisk a sklad J. Steinbrenera ve Vimperku.